

**PALANGOS ŠVENTOSIOS PAGRINDINĖS MOKYKLOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL PALANGOS ŠVENTOSIOS PAGRINDINĖS MOKYKLOS
DIRBTINIO INTELEKTO NAUDOJIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2026 m. gegužės 26 d. Nr. V1-23
Šventoji

Vadovaudamasi Šventosios pagrindinės mokyklos nuostatų, patvirtintų Palangos miesto savivaldybės tarybos 2024 m. lapkričio 28 d. sprendimo Nr. T2-401 „Dėl Palangos Šventosios pagrindinės mokyklos nuostatų patvirtinimo“ 1 punktu, 29.17 papunkčiu,

t v i r t i n u Dirbtinio intelekto naudojimo tvarkos aprašą (pridedama).

Direktorė

Valda Šarkienė

PATVIRTINTA
Palangos Šventosios pagrindinės
mokyklos direktoriaus
2026-05-26 įsakymu Nr. V1-23

PALANGOS ŠVENTOSIOS PAGRINDINĖS MOKYKLOS DIRBTINIO INTELEKTO NAUDOJIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis Dirbtinio intelekto naudojimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato dirbtinio intelekto (toliau – DI) įrankių naudojimo principus, sąlygas, ribojimus ir atsakomybes Palangos Šventosios pagrindinėje mokykloje (toliau – Mokykla).

2. Aprašas parengtas vadovaujantis 2024 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1689 (Dirbtinio intelekto aktas), Bendroju duomenų apsaugos reglamentu (ES) 2016/679 (BDAR), Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Vaiko teisių apsaugos principais.

3. Aprašo tikslas – suderinti technologinę pažangą su atsakomybe, užtikrinant, kad žmogus visada išliktų sprendimų priėmimo centre, o mokinių teisės, saugumas ir duomenų apsauga būtų užtikrinti Švietimo etikos normomis.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. **Dirbtinis intelektas (DI)** – programinė sistema, galinti generuoti tekstą, vaizdus, sprendimus ar rekomendacijas, imituojančias žmogaus intelektinę veiklą.

5. **DI įrankis** – bet kuri programinė priemonė ar platforma, naudojanti DI technologijas (pvz., tekstų generavimui, idėjų siūlymui, analizėms).

6. **DI generuotas turinys** – tekstas, vaizdas, diagrama, kodas ar bet koks kitas kūrinys, sukurtas DI priemonės. Tai gali būti namų darbo atsakymas, esė pastraipa, atvaizduota iliustracija ar pan., kurių autorius yra DI Sistema.

7. **Skaidrumas** – aiškus nurodymas, kokia apimtimi ir kokiais tikslais buvo naudotas DI.

8. **Akademiniis sąžiningumas** – principų ir vertybių visuma, užtikrinanti, kad akademiniėje veikloje būtų gerbiamas intelektinis sąžiningumas. Tai reiškia darbų originalumą, teisingą šaltinių nurodymą, nesinaudojimą neleistina pagalba vertinimo metu ir atsakomybės už savo mokymąsi prisiėmimą. DI kontekste akademiniis sąžiningumas reikalauja aiškiai atskleisti, kur panaudotos DI priemonių gautos idėjos ar turinys, bei vengti pateikti DI sukurtą darbą kaip savo.

9. **Plagiarizmas** – kito asmens (ar DI sistemos) idėjų, tekstų ar kūrinių pateikimas kaip savo nenurodant šaltinio. Naudojant DI plagiarizmas gali pasireikšti, kai mokinys pateikia DI sukurtą atsakymą ar jo dalį neatskleidęs, jog tai nėra jo paties ranka parašytas tekstas.

III SKYRIUS BENDRIEJI DIRBTINIO INTELEKTO NAUDOJIMO PRINCIPAI

10. DI įrankių naudojimas Mokykloje grindžiamas šiais pagrindiniais principais:

10.1. skaidrumo ir atvirumo: DI įrankių naudotojas įrankius turi naudoti sąžiningai ir atsakingai, o naudodamas DI įrankių duomenis turi nurodyti, jog turinį sugeneravo DI įrankiai, kai to reikalauja atliekamo darbo pobūdis;

10.2. į žmogų orientuoto DI ir atsakingo jo taikymo: technologijos papildo, o ne pakeičia žmogiškąjį ryšį ir kritinį mąstymą;

10.3. etikos ir pagarbos: DI priemonės turi būti naudojamos etiškai, siekiant didinti mokinių įtrauktį ir lygias galimybes;

10.4. saugumo ir privatumo: naudojamos tik saugios ir patikimos DI priemonės laikantis aukščiausių duomenų saugumo, privatumo ir skaidrumo reikalavimų;

10.5. socialinės naudos ir tikslingumo: naudodamasis DI įrankiais naudotojas orientuojasi į realias situacijas, refleksiją, dalijimąsi patirtimi ir nuolatinį tobulėjimą;

10.6. sistemiškumo ir tvarumo: skaitmeninių kompetencijų ugdymas yra ilgalaikė įstaigos strategija, o ne pavienės iniciatyvos.

11. DI įrankiai negali pakeisti mokytojo profesinio sprendimo, ugdymo vertinimo ar pedagoginės atsakomybės.

IV SKYRIUS

LEIDŽIAMI IR RIBOJAMI DI NAUDOJIMO ATVEJAI

12. Mokykloje *skatinama* sukurti mokymosi aplinką, kurioje DI priemonės padeda mokymuisi, bet nepakeičia paties mokymosi proceso. Leistinos DI naudojimo praktikos mokiniams ir mokytojams:

12.1. mokiniai gali naudoti DI pokalbių sistemas (pvz., ChatGPT) siekdami suprasti sudėtingas sąvokas, rasti idėjų ar gauti paaiškinimų sudėtingais klausimais.

12.2. Mokiniai ir mokytojai gali naudoti DI paremtus vertėjus ar rašybos bei gramatikos tikrinimo įrankius (pvz., „DeepL“, „Grammarly“) siekdami patobulinti užsienio kalba rašomus darbus ar išmokti taisyklingesnės kalbos. Tai priimtina, jei rezultatas naudojamas mokymuisi (pvz., suprasti klaidas ir jas ištaisyti), bet ne atsiskaitymo metu.

12.3. Mokytojai gali taikyti DI įrankius, teikiančius automatinį grįžtamąjį ryšį mokiniams. Pavyzdžiui, tam tikros programos gali patikrinti programavimo užduoties kodą ar matematikos sprendimą ir pateikti mokiniui užuominas.

12.4. Mokytojai gali naudoti DI pamokų planavimui, užduočių kūrimui ar mokymo medžiagos parengimui, tačiau būtina patikrinti sugeneruotą medžiagą.

12.5. Administracijos darbuotojai ir mokytojai gali pasitelkti DI priemones rutininiams užduotims palengvinti – pavyzdžiui, automatizuoti duomenų analizę (mokinių pažangumo ataskaitoms rengti), sudaryti tvarkaraščius, generuoti suvestines iš apklausų, bet būtina patikrinti informaciją.

12.6. Mokiniai informatikos pamokose gali kurti paprastus DI modelius ar testuoti esamus, kad geriau suprastų, kaip veikia ši technologija. Mokytojai raginami dalintis gerąja patirtimi, kaip DI gali padėti ugdyme.

13. DI priemonių naudojimas *ribojamas* šiais atvejais, kai:

13.1. nėra nurodyta, kad DI priemonė atitinka duomenų apsaugos reikalavimus (priemonė naudoja/renka asmenų duomenis, pvz., el. pašto adresus, tekstus).

13.2. DI priemonė naudoja įvestą turinį modeliui mokytį be atsisakymo (turi būti galimybė išjungti įkeltų duomenų naudojimą modeliui mokytį).

13.3. griežtai draudžiama pateikti DI sugeneruotą darbą (ar jo dalį) kaip savo. Tai apima namų darbus, projektus, esė, laboratorinius darbus ar bet kokias kitas užduotis, skirtas mokiniui atlikti pačiam. Neatskleidus DI indėlio, tai vertinama kaip akademinis nusižengimas (plagiarizmas).

13.4. bet kurio atsiskaitymo metu mokinys negali naudotis DI įrankiais. Mokytojas turi teisę tikrinti, ar mokinys nesinaudojo neleistinomis priemonėmis (pvz., paprašyti paaiškinti sprendimo eigą arba atlikti darbo dalį pakartotinai).

13.5. draudžiama naudoti DI kenkėjiškam ar neetiškam turiniui, sufabrikuotiems vaizdams ar garso įrašams („deepfake“) kurti Mokyklos aplinkoje. Tai apima bandymus su DI kurstyti patyčias (pvz., generuoti užgaulius tekstus apie kitą asmenį), kurti melagingus gandus, apgaulinėti kitus mokinius (pvz., pasinaudojant

DI sukurti netikrą mokytojo pranešimą). Taip pat neleidžiama generuoti turinio, kuris pažeidžia bendras moralės ar teisės normas (pvz., nešvankybų, neapykantos kalbos). Tokie veiksmai prasilenkia su Mokyklos vertybėmis ir užtraukia drausminę atsakomybę.

13.6. daugelis viešai prieinamų DI priemonių turi amžiaus apribojimus (dažnai nuo 13 arba 18 metų) ir naudojimo sąlygas. Mokiniai negali savavališkai apeiti šių apribojimų (pvz., nurodyti kitoki savo amžių negu jis yra iš tiesų) naudodamiesi įstaigos įranga ar prisijungimais.

13.7. mokytojams draudžiama visiškai pasikliauti DI generuojant mokomąją medžiagą ar vertinant mokinių darbus, nes netikrintas DI turinys gali būti klaidinantis ar neteisingas.

13.8. draudžiama į DI sistemas kelti konfidencialią informaciją apie mokinius, darbuotojus ar Mokyklos veiklą. Pvz., negalima DI įrankiui pateikti viso klasės mokinio asmens dosjė ar neskelbtinų duomenų, tikintis, kad DI atliks analizę. Taip pat negalima viešai dalintis mokinio darbu (pvz., esė) DI platformose be jo sutikimo.

13.9. draudžiama nepagrįstai apkaltinti kitą asmenį plagiarizmu remiantis netiksliais DI įrankio (pvz., automatinio AI turinio detektoriaus) parodymu. Mokykla laikosi pozicijos, kad žmogaus profesionalo sprendimas (mokytojo, administracijos) yra viršesnis nustatant akademinio nusižengimo faktą ir nebus pasikliaujama vien programinės įrangos signalu be nuodugnios analizės.

14. Aukščiau išvardytos praktikos laikomos nesuderinamomis su Mokyklos vertybėmis ir šio Aprašo taisyklėmis, todėl yra traktuojami kaip mokinio ar mokytojo elgesio taisyklių pažeidimai.

V SKYRIUS

ATSAKOMYBĖ DĖL DI NAUDOJIMO

15. Kiekvienas mokinys įsipareigoja naudoti DI priemones tik leistinais būdais, laikytis akademinio sąžiningumo.

16. Jei mokinys panaudoja DI generuotą turinį (idėjas, tekstą, iliustracijas ir pan.) savo darbe, jis privalo tai aiškiai nurodyti.

17. Mokinys atsakingas, kad galutinis jo pateikiamas darbas būtų jo paties intelektinės pastangos rezultatas.

18. Pastebėję, kad kiti mokiniai galimai pažeidžia DI naudojimo taisykles (pvz., rengiasi nusirašyti iš ChatGPT), jie turėtų paraginti juos elgtis sąžiningai arba (rimtų pažeidimų atveju) informuoti mokytoją.

19. Jei mokinys pažeidžia šio Aprašo nuostatas, jis prisiima galimas pasekmes nuo įspėjimo iki nuobaudų taikymo pagal Mokykloje galiojančius drausminimo susitarimus.

20. Mokytojai turi aptarti su mokiniais DI naudojimo etiką, galimas rizikas ir naudą, skatinti atvirą dialogą.

21. Jei mokytojai naudoja DI sugeneruotą iliustraciją, informaciją skaidrėse ar ruošia užduotis su DI, turi nurodyti šaltinį.

22. Formuluodami užduotis mokytojai turi nurodyti, ar gali būti naudojamas DI, koku būdu ar tikslu, ar tai daryti draudžiama.

23. Administracijos atstovai, naudodami DI sugeneruotą informaciją, turi nurodyti šį šaltinį.

24. Mokytojas atsakingas už tai, kad kilus įtarimui dėl plagiarizmo ar nesąžiningumo, būtų imtasi atitinkamų veiksmų pagal nustatytą tvarką.

25. Jei mokinys nežino, kaip pacituoti DI šaltinį, ar abejoja, ar galima naudoti tam tikrą įrankį, mokytojas turėtų paaiškinti.

26. Mokytojai privalo laikytis duomenų apsaugos reikalavimų naudodami DI priemones. Jie negali kelti mokinių asmens duomenų į jokiais DI platformas. Jei mokytojas testuoja kokį nors DI įrankį su mokinių darbais (pvz., rašiniiais) tik norėdamas patikrinti, ar įrankis aptiks plagiarizmą, tai gali daryti tik nuasmeninę darbus.

27. Galutinė atsakomybė už mokymosi rezultatus tenka pačiam mokiniui, už mokomąją medžiagą ir vertinimą – mokytojui.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Neatsiejama šio Aprašo dalis yra Leidžiamų dirbtinio intelekto įrankių sąrašas (1 priedas), peržiūrimas ne rečiau kaip du kartus per metus, ir Akademinio sąžiningumo naudojant dirbtinį intelektą taisyklės (2 priedas).

29. Pasiūlymus dėl naujų įrankių įtraukimo į sąrašą ar išbraukimo iš jo Mokyklos administracijai gali teikti Mokytojai, pateikdami jų saugumo ir pedagoginės naudos vertinimą.

30. Aprašas tvirtinamas Mokyklos direktoriaus įsakymu. Jis gali būti pakeistas ir papildytas pasikeitus teisės aktams ar pagal poreikį.

LEIDŽIAMŲ DIRBTINIO INTELEKTO ĮRANKIŲ SĄRAŠAS

Įrankis	Paskirtis	Rizikos lygis
Microsoft Copilot (Office 365)	Dokumentų, ataskaitų, santraukų rengimas	Maža
ChatGPT (OpenAI)	Tekstų generavimas, idėjos (vaizdų generavimas, informacijos analizė ir apibendrinimas, programavimas ir techninė pagalba, duomenų apdorojimas, vertimas, užduočių planavimas)	Ribota
Google Gemini	Tekstų generavimas, idėjos (vaizdų generavimas, informacijos analizė ir apibendrinimas, programavimas ir techninė pagalba, duomenų apdorojimas, vertimas, užduočių planavimas)	Ribota
NotebookLM	Tekstų generavimas, idėjos (vaizdų generavimas, informacijos analizė ir apibendrinimas, programavimas ir techninė pagalba, duomenų apdorojimas, vertimas, užduočių planavimas)	Ribota
Spotiself	Mokinio pažangos ir karjeros planavimo platforma. Platforma / Veiklų aplankas, DI kompetencijų analizė	Maža
EditAi	Integruoto ugdymo turinio kūrimas, nauji metodai	Maža
DeepL / DeepL Write	Vertimas, redagavimas	Maža
Canva (su DI funkcijomis)	Įvairių tipų skaitmeninių produktų kūrimas	Maža
Grammarly	Kalbos tikrinimas	Maža
Kiti DI įrankiai	-	-

Draudžiami įrankiai ar funkcijos:

- emocijų atpažinimas;
- elgesio prognozavimas;
- automatinis vertinimas;
- mokinių reitingavimas;
- biometrinis sekimas.

AKADEMINIO SĄŽININGUMO NAUDOJANT DIRBTINĮ INTELEKTĄ TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios Akademinio sąžiningumo naudojant dirbtinį intelektą taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato sąžiningo, atsakingo ir etiško mokinių elgesio principus naudojant dirbtinio intelekto (DI) įrankius ugdymo procese.

2. Taisyklės taikomos visiems Mokyklos mokiniams, nepriklausomai nuo to, ar DI naudojamas pamokose, ar atliekant užduotis namuose, jei užduotis susijusi su mokyklos ugdymo procesu.

3. Šių Taisyklių tikslas – ugdyti mokinių atsakomybę, savarankiškumą ir kritinį mąstymą, užkertant kelią nesąžiningam DI naudojimui.

II SKYRIUS AKADEMINIO SĄŽININGUMO PRINCIPAI

4. Naudodami DI, mokiniai privalo laikytis šių principų:

4.1 Savarankiškumo – mokinio pateiktas darbas turi atspindėti jo paties supratimą, žinias ir pastangas;

4.2 Sąžiningumo – draudžiama pateikti DI sugeneruotą turinį kaip savo savarankišką darbą, jei tai neatitinka mokytojo nurodymų;

4.3 Atsakomybės – mokinys atsako už galutinį pateikto darbo turinį, net jei naudotas

4.4 Skaidrumo – kai to reikalaujama, mokinys turi atskleisti, kad naudojo DI, ir paaiškinti, kaip jis buvo naudojamas;

4.5 Pagarbos – gerbiamos mokytojo nustatytos taisyklės, kitų mokinių darbas ir autorių teisės.

III SKYRIUS LEISTINAS DIRBTINIO INTELEKTO NAUDOJIMAS

5. Jei mokytojas nedraudžia, mokiniams leidžiama naudoti DI:

5.1. sąvokų, temų ar užduočių paaiškinimui;

5.2. idėjų generavimui prieš atliekant darbą;

5.3. mokymosi proceso palaikymui (pvz., pavyzdžių peržiūrai).

6. Leidžiamas DI naudojimas neatleidžia mokinio nuo pareigos suprasti pateikiamą turinį.

7. Mokytojas turi teisę nustatyti, kurioms užduotims DI:

7.1. leidžiamas be apribojimų;

7.2. leidžiamas tik iš dalies;

7.3. draudžiamas.

V SKYRIUS

MOKINIO PAREIGA ATSKLEISTI DI NAUDOJIMĄ

8. Mokytojo prašymu mokinys privalo:
 - 8.1. paaiškinti, ar ir kaip buvo naudotas DI;
 - 8.2. pagrįsti pateiktus sprendimus ar teiginius;
 - 8.3. parodyti darbo rengimo eigą.
9. DI naudojimo nusiėpimas, kai tai buvo draudžiama arba ribojama, laikomas akademinio sąžiningumo pažeidimu.

VI SKYRIUS

ATSAKOMYBė IR UGDYMAS

10. Akademinio sąžiningumo pažeidimai nagrinėjami vadovaujantis:
 - 10.1. Mokyklos Dirbtinio intelekto naudojimo tvarkos aprašu;
 - 10.2. Mokyklos vidaus tvarkos taisyklėmis;
 - 10.3. Vaiko teisių apsaugos principais.
11. Taikomos drausminės priemonės yra ugdomojo pobūdžio ir parenkamos atsižvelgiant į mokinio amžių, brandą ir pažeidimo pobūdį.
12. Mokykla siekia, kad akademinis sąžiningumas būtų ugdomas:
 - 12.1. diskusijomis;
 - 12.2. pavyzdžių analizėmis;
 - 14.3. aiškiomis ir iš anksto žinomomis taisyklėmis.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS UOSTATOS

13. Šios Taisyklės yra neatskiriama Mokyklos Dirbtinio intelekto naudojimo tvarkos aprašo dalis.
 14. Taisyklės taikomos nuo jų patvirtinimo dienos.
-